
[2025-13-RE](#)

Causa 2025-13-RE

(Gómez Mora c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 107-2025. Recurs d'empara

Aute del 13 de març del 2025

BOPA núm. 33, del 26 de març del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de febrer del 2025, per la representació processal de la Sra. Francisca Antonia Gómez Mora, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 3 de febrer del 2025, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència, a ser informat de l'acusació, a no declarar contra un mateix i al recurs en els processos penals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que es retrotreguin les actuacions al moment previ al pronunciament, per tal que el Tribunal de Corts accepti les declaracions sol·licitades per videoconferència. Així mateix, sol·licita que se suspenguin els efectes de la resolució impugnada fins al pronunciament constitucional, i que, en el seu dia, es declari que la recurrent té a dret a ser indemnitzada, i així mateix, que es declarin d'ofici les costes processals causades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Cautlet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 7 d'octubre del 2024, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual decidia donar lloc a la pràctica de diverses proves sol·licitades per la representació processal de la Sra. Francisca Antonia Gómez Mora i denegar la pràctica de les proves assenyalades en els apartats II, e), IV i en el tercer altressí del seu escrit.

1.2. El 16 d'octubre del 2024, la representació processal de la recurrent va presentar un escrit en què demanava l'aclariment i l'esmena de l'aute dictat pel Tribunal de Corts, per tal que s'admetés la seva declaració, i la d'un testimoni per videoconferència en lloc de la declaració presencial, per tal com ambdós resideixen a Xile.

1.3. El 18 d'octubre del 2024, el Tribunal de Corts va inadmetre aquesta petició, ja que la declaració havia de ser presencial i en cap cas per videoconferència, atès que l'ordenament processal no preveu la compareixença telemàtica, havent estat derogades les normes relatives a la pandèmia de la Covid que van permetre aquesta pràctica en un context determinat.

1.4. La representació processal de la Sra. Francisca Antonia Gómez Mora va formular un incident de nul·litat contra ambdues decisions del Tribunal de Corts, amb caràcter principal per la via de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials i, subsidiàriament, per la via de l'article 18 *ter* d'aquesta mateixa Llei.

1.5. El 22 de novembre del 2024, el Tribunal de Corts va dictar un aute que inadmetia a tràmit l'incident de nul·litat per qualsevol de les dues vies, en el primer cas, perquè les resolucions recorregudes no eren fermes (article 18 *quater*), i, en el segon, perquè no concorrien els supòsits establerts en aquest precepte que indicaven que la nul·litat contra les resolucions no fermes s'havia de plantejar a través dels recursos legalment establerts (article 18 *ter*).

1.6. La representació processal de la recurrent va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió d'inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat, i, el 3 de febrer del 2025, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que inadmetia a tràmit aquest recurs.

1.7. El 12 de febrer del 2025, la representació processal de la Sra. Francisca Antonia Gómez Mora va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 3 de febrer del 2025, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència, a ser informat de l'acusació, a no declarar contra un mateix i al recurs en els processos penals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent exposa que les decisions que impugna vulneren el seu dret a la jurisdicció, en els vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut, a la defensa, a la presumpció d'innocència, a ser informat de l'acusació, a no declarar contra un mateix i al recurs en els processos penals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

- Recorda que la mesura de la videoconferència ja ha estat anteriorment utilitzada pels tribunals andorrans.

- També recorda que la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans valida les compareixences per videoconferència, i que aquest mitjà tecnològic està emprat tant per la Justícia espanyola, com per la francesa.

- Al·lega que la interpretació restrictiva de la Llei, pel que fa a la videoconferència, és arbitrària.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que es retrotreguin les actuacions al moment previ al pronunciament, per tal que el Tribunal de Corts accepti les declaracions sol·licitades per videoconferència. Així mateix, sol·licita que se suspenguin els efectes de la resolució impugnada fins al pronunciament constitucional, i que, en el seu dia, es declari que té a dret a ser indemnitzada, així com que es declarin d'ofici les costes processals causades.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- De manera prèvia, la Sala Penal recorda les dues vies i procediments diferents establerts a l'article 18 de la Llei transitòria de procediments judicials, en funció de si la resolució que es pretén anul·lar sigui ferma (article 18 *quater*) o no ho sigui (article 18 *ter*).

- Així mateix, recorda la jurisprudència constitucional per discernir quines resolucions són fermes -és a dir, definitives- i aquelles que no ho són, de la qual se'n deriva que les decisions que es poden considerar fermes són susceptibles de ser directament objecte d'un incident de nul·litat (article 18 *quater*) i aquelles que siguin considerades com a no fermes han de ser impugnades a través del recurs ordinari (article 18 *ter*).

- Precisa que la decisió objecte de l'incident de nul·litat respecte de les proves no podia ser considerada com a una decisió ferma, i, per consegüent, definitiva d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, ja que aquesta decisió pot ser impugnada en seu d'apel·lació contra la resolució de la primera instància, i, que les proves podien practicar-se, si s'esqueia, en segona instància.

- Posa en relleu que aquesta anàlisi s'aplica tant a la decisió del Tribunal de Corts, que denega la pràctica d'unes proves determinades, com a aquella que dona resposta a l'aclariment.

- Conclou que és lògic i conforme a dret i a la jurisprudència constitucional que l'incident de nul·litat presentat a títol principal per la via de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments

judicials no hagi estat admès a tràmit pel Tribunal de Corts.

- Pel que fa a la via subsidiària de l'article 18 *ter* esmentat, la Sala Penal recorda els arguments exposats pel Tribunal de Corts i posa en relleu que les decisions adoptades en el marc de l'incident de nul·litat per aquesta via no són susceptibles de recurs.

- La Sala Penal considera que, en aquest darrer cas, no existeix cap menyscapte respecte dels mitjans de defensa de la part recurrent, el qual podrà fer valer els seus motius de nul·litat en el moment processal oportú, és a dir, contra la resolució que posi terme al procés.

- Per aquests motius, decideix inadmetre a tràmit el recurs d'apel·lació presentat contra la inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal suprem.

3.2. La valoració dels fets i la determinació de les normes aplicables, així com la seva interpretació corresponen a les jurisdiccions ordinàries, llevat que això condueixi a una resolució il·lògica, arbitrària, no raonable o que infringeixi els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.3. En aquesta causa l'incident de nul·litat ha d'examinar-se, tal com ho fa la Sala Penal en la decisió recorreguda, en virtut dels articles 18 *quater* i *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials, el procediment de l'incident de nul·litat havent estat presentat de manera principal per la via del primer d'aquests articles, i, el mateix procediment de manera subsidiària per la via del segon.

3.4. L'anàlisi de la Sala Penal, d'acord amb la qual la decisió referent a la presentació de la pràctica de les proves no podia ser considerada com a definitiva, és conforme a la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional, confirmada múltiples vegades en aquesta matèria.

3.5. La decisió de no admetre a tràmit l'incident de nul·litat per la via de l'article 18 *quater* esmentat està fonamentada en Dret, és lògica i no conté cap caràcter d'arbitrarietat o d'absurditat.

3.6. Pel que fa a la via subsidiària de l'article 18 *ter*, cal recordar que aquest article estableix que les decisions adoptades en el seu marc no són susceptibles de recurs i, per tant, la decisió de la seva inadmissió a tràmit també està fonamentada en Dret.

3.7. D'aquestes disposicions de l'article 18 *ter* esmentat es desprèn que, tal com també ho exposa l'aute recorregut, els arguments sobre la nul·litat podran ser presentats en el marc de la possibilitat d'apel·lació contra la decisió definitiva de la primera instància.

3.8. Per consegüent, l'al·legació de la recurrent sobre la vulneració dels seus drets fonamentals reconeguts per la Constitució i pel Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals no pot ser estimada.

3.9. Pel que fa a l'argument de la part recurrent sobre la necessitat d'una interpretació àmplia de les normes en el moment de resoldre la seva demanda, la recurrent es recolza en el precedent vinculat a les condicions particulars que es van haver d'instaurar en els temps de la pandèmia de SARS-CoV2.

3.10. Aquest precedent va ser previst per llei per tal de tenir en compte unes circumstàncies excepcionals que ja no són d'actualitat. També cal posar en relleu que si aquest precedent va ser establert mitjançant una llei (Llei 3/2020, del 3 de març de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV2), va ser precisament perquè el respecte dels procediments previstos mitjançant llei és una garantia de la seguretat jurídica i dels drets a la jurisdicció i a un procés degut.

3.11. L'argument de la recurrent sobre aquest precedent no pot, doncs, prosperar, com tampoc ho pot fer aquell fonamentat en els exemples dels procediments dels països veïns, els quals estan motivats en les seves pròpies normes i que no tenen cap incidència en el dret i en la Justícia del Principat.

3.12. Cal concloure, doncs, que els arguments al·legats en aquest recurs d'empara estan mancats de contingut constitucional, i que, per aquest motiu, el recurs ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2025-13-RE interposat per la representació processal de la Sra. Francisca Antonia Gómez Mora contra l'autè del 3 de febrer del 2025, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest autè a la representació processal de la recurrent, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest autè, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de març del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat
